

Alkotmánybíróság

Pesti Központi Kerületi Bíróság útján
Budapest
Markó utca 25.
1055

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG ÉRKEZTETŐ IRODA 2.	
IV/0 2 4 4 8 - 0 / 2022		ÜGYSZÁM KEZDŐIRATON:	
Érkezett: 2022 NOV 07.		ÉRKEZÉS MÓDJA: POSTÁN / E-MAILLEN / GYŰJTŐLADÁBA / SZEMÉLYESEN / FAXON	
Példány: 2		ÉRK: 2022 -10- 17	
Melléklet: 33 db		PÉLDÁNY: 1 FELZET:	
Kezelőiroda: <i>lm</i>		MELLÉKLET: 5 KÖZTÜK: + B	
		ÜGYSZÁM: IRATON: A	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott DEFACTORING Zrt. (

indítványozó - alul jegyzett és a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztjük elő.

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességét megállapítani, és azt az Abtv. 43. § alapján megsemmisíteni szíveskedjen.

1. Tényállás

A [redacted] Kft., mint főadós és az [redacted] Nyrt., mint hitelező (a továbbiakban: Bank) között 2011. március 24. napján hitelszerződés jött létre 6.500.000.-Ft hitelkeret rendelkezésre tartása tárgyában. A hivatkozott per alperese a hitelszerződés megkötésével egyidejűleg készfizető kezességet vállalt. Az alperes egyben a főadós ügyvezetője is volt. A hitelszerződés megkötését követően, 2011. március 28. napján a [redacted] Zrt. is készfizető kezességet vállalt, azonban kezességvállalása a hitelszerződésből eredő tartozás 80%-ig terjedt.

A Bank a hitelszerződést 2012. február 8. napján felmondta, majd alperest a teljesítésre felszólította. Tekintettel arra, hogy alperes nem teljesített, a [redacted] Zrt. kezességvállalása beváltásra került, így a [redacted] Zrt. 5.476.148.-Ft-ot utalt át a Bank részére a hitelszerződés részbeni rendezése érdekében. Ezzel a Ptk. 276. § (1) bekezdése alapján a [redacted] Zrt.-re átszállt a követelés ezen része, az azt biztosító jogokkal és járulékokkal együtt. Erre figyelemmel a [redacted] Zrt. mind a főadóst, mind pedig az alperest tertivevényes levélben felszólította a teljesítésre, a felszólító levél alperes részéről „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

Ezt követően a [redacted] Zrt. alperest 2016. január 11. napján ismételten felszólította teljesítésre, a [redacted] szám alatti címre küldött küldemény azonban szintén „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A [redacted] Zrt. 2018. május 25. napján követelését Társaságunkra, mint a hivatkozott per felperesére engedményezte. Az alperesnek küldött 2018. július 10. napján kelt engedményezési értesítés és teljesítési utasítás alperes [redacted] szám alatti címéről szintén „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza.

A Budapest Főváros Kormányhivatal IX. Kerületi Hivatala által kiállított hatósági bizonyítvány szerint az alperes bejelentett lakcíme 2006. július 26. napjától 2014. május 26. napjáig a [REDACTED] alatt volt, míg 2017. június 6. napjától a [REDACTED] szám alatt rendelkezik lakóhellyel. 2014. május 26. napja és 2017. június 6. napja között alperes tehát nem rendelkezett érvényes, bejelentett lakcímmel.

Tekintettel arra, hogy alperes Társaságunk felé sem teljesítette a hitelszerződés és kezességi felelőssége alapján fennálló fizetési kötelezettségét, Társaságunk alperes ellen fizetési meghagyásos eljárást kezdeményezett, mely eljárás alperes ellentmondása folytán perré alakult. A per elsőfokon a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 8.P.86.999/2020. számon volt folyamatban.

Kereseti kérelmünkben kértük az elsőfokú bíróságot, hogy kötelezze alperest 5.476.148.-Ft tőke és járulékai megfizetésére. Alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Ellenkérelmében elévülési kifogást terjesztett elő, melyben előadta, hogy a 2016. január 11. napján kelt fizetési felszólítás megküldésekor a [REDACTED] szám alatti cím már nem volt a bejelentett lakcíme, ezért a kézbesítés nem volt szabályszerű, így a fizetési felszólítás az elévülést ezen okból nem szakíthatta meg. Erre figyelemmel az engedményezési értesítés sem volt alkalmas az elévülés megszakítására, mivel ekkor már bejelentett lakcíme a [REDACTED] volt. Kifejtette továbbá, hogy mivel ő nem kötött szerződést a [REDACTED] Zrt.-vel, így a [REDACTED] Zrt.-vel szemben nem terhelte a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettség, így nem kellett lakcímének megváltozását a [REDACTED] Zrt.-nek bejelentenie.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság, mint elsőfokú bíróság Társaságunk keresetét a 8.P.86.999/2020/10. számú ítéletével elutasította. Ítéletét azzal indokolta, hogy alperes nem volt köteles a lakcímváltozás bejelentésére sem a [REDACTED] Zrt., sem Társaságunk, mint felperes felé, mivel a [REDACTED] Zrt. és alperes között nem állt fenn szerződéses jogviszony. A [REDACTED] Zrt.-re – indokolása szerint – pusztán a Ptk. 276. § (1) bekezdése, mint törvényi engedmény alapján szállt át a követelés és az azt biztosító jogok. Az elsőfokú bíróság nem fogadta el Társaságunk, mint felperes arra vonatkozó jogi érvelését, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdése alapján a feleket kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettség terheli a szerződés minden létszakában, ezért az alperesnek be kellett volna jelentenie lakcímének megváltozását, amelyet elmulasztott, így e körben alperest felróható magatartás terheli, amelyre előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

Társaságunk az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést nyújtott be, azonban a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 48.Pf.637.137/2020/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság –helytálló indokaira való hivatkozással – ítéletét helybenhagyta.

Társaságunk, mint felperes ezt követően felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság felé. Felülvizsgálati kérelmünkben kifejezetten hangsúlyoztuk, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési kötelezettség a Ptk. alapvető jelentőségű tételei körében került elhelyezésre, mindez azt jelenti, hogy az valamennyi polgári jogviszonyt áthatja, ennek alkalmazásához nem szükséges a felek közötti szerződéses jogviszony létrejötte. Alperes és a [REDACTED] Zrt. között a Ptk. 276. § (1) bekezdése szerinti megtérítési jogviszony állt fenn, ami egy polgári jogviszony, alperes ennek a jogviszonynak a fennállásáról igazolható módon tudott, így a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési kötelezettség a [REDACTED] Zrt.-vel szemben is terhelte.

A Kúria, mint felülvizsgálati bíróság – jelen alkotmányjogi panasszal támadott – Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe szerinti együttműködési és tájékoztatási kötelezettség nem értelmezhető olyan kiterjesztő módon, hogy annak alapján az alperesnek mintegy két évvel az átvett fizetési felszólítás után lakcíme megváltozásáról értesítenie kellett volna a vele szerződéses kapcsolatban nem álló [REDACTED] Zrt.-t. A Kúria továbbá rögzítette a követeléskezelési eljárásban követendő ésszerű eljárást, mely szerint a 2016. január 11. napján kelt fizetési felszólítást visszaérkezését követően a felperes jogelődje ellenőrizhette volna az alperes lakcímét, és amennyiben a követelést érvényesíteni kívánja, abban az esetben gondos eljárás esetén nyilvánvalóan nem várokozik további két évet, majd értékesíti a követelést, hanem nyomban pert indít az alperessel szemben.

Társaságunk továbbá hivatkozott a postai szolgáltatások nyújtásának és a hivatalos iratokkal kapcsolatos postai szolgáltatás részletes szabályairól, valamint a postai szolgáltatók általános szerződési feltételeiről és a postai szolgáltatásból kizárt vagy feltételesen szállítható küldeményekről szóló 335/2012. (XII.4.) Korm. rendelet számos rendelkezésére. Ezen rendelkezéseket azonban a Kúria ítéletének alapjául egyáltalán nem használta fel, indokolásában előadta, hogy „nem kereste” postai jelzés nem alkalmas annak igazolására, hogy alperes elköltözött-e ténylegesen a [REDACTED] alatti címről, figyelemmel arra, hogy egyébként a 2019 évében számára küldött fizetési meghagyást ezen a címen vette át (annak ellenére, hogy a hivatalos nyilvántartás szerint nem ott lakott).

Összefoglalva a Kúria álláspontját, ha a címzett elköltözött arról a lakcímről, ahová a küldeményt küldték, bárhova is költözött, akár ismeretlen helyen is tartózkodik, nem merülhet fel, hogy ő hiúsította meg az irat kézbesítését egy polgári jogi jogviszonyban, amely nem kifejezetten szerződéses jogviszony. Jelen ügyben ezt azt jelentette, hogy alperes eredménnyel tudott a perben egy általa tudottan létező követeléssel szemben azzal védekezni, hogy lakcímét kijelentette a közhiteles nyilvántartásból, újat nem jelölt meg, elérhetőségét így sem a Magyar Államnak, sem a követelés jogosultjának nem jelentette be, ellehetetlenítve azt, hogy a hitelező a követelése érvényesítése kapcsán a kapcsolatot vele peren kívül fel tudja venni. A Kúria szerint ezen alperes magatartás egy jogkövető magatartás volt.

A jogosultak oldaláról nézve viszont a jogosultak azon magatartása, hogy a „nem kereste” jelzéssel visszaérkezett küldemények visszaérkezését követően nem győződtek meg arról, hogy az alperes utolsó ismert lakcíme valós-e, nem indítottak alperessel szemben azonnal jogi eljárást, a Kúria szerint felróható magatartás volt. A Kúria álláspontja szerint a jogosultaktól elvárható lett volna, hogy minden egyes „nem kereste” jelzésű küldemény visszaérkezése után győződjenek meg arról, hogy az alperes ismert lakcíme még érvényes-e.

A Kúria a jogosult jogkövető magatartását tekintette jogszerűtlennel, míg az alperes jogszerűtlen magatartását jogkövetőnek, amikor döntésével:

- önkényesen kirekesztette a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettség alapelvét, mint a polgári jogviszonyokat mélyen átható alapelvet, egy ugyan nem kifejezetten szerződéses, de a felek által ténylegesen ismert polgári jogviszonyból
- kettős mércét alkalmazott a felekkel szemben, mivel amíg alperessel szemben semmilyen együttműködési és jóhiszemű magatartást nem követelt meg, addig a jogosulttal, felperessel szemben az általában elvárható mércétől magasabb mércét állított fel pusztán azért, mert a jogosult üzletszerűen foglalkozik követeléskezelési tevékenységgel

2. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek összefoglalása

Álláspontunk szerint a jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés és az alapjául szolgáló eljárás Társaságunk Alaptörvényben biztosított jogát, valamint alkotmányos alapelveket sért, nevezetesen:

- Társaságunk Alaptörvény XXVIII. cikkébe foglalt tisztességes eljáráshoz való alapjogát és ezzel együtt a bírói ítélet sérti az Alaptörvény 28. cikkébe foglalt értelmezési alapelvet
- az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésébe foglalt egyenjogúság elvét
- Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésébe foglalt hatalommegosztás elvét
- Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdését
- az Alaptörvény T) cikkének (1)-(2) bekezdésében foglaltakat

Az Alaptörvény XXVIII. cikkébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jog szerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

Az Alaptörvény 28. cikk értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján törvény előtt mindenki egyenlő.

Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése szerint a magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.

Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése alapján a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el.

Az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése értelmében általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése pedig felsorolja a jogszabályokat, a Kúria ítélete azonban nincs ebben a felsorolásban.

Az alapjogsérelem részletes indokait az alábbiak szerint adjuk elő.

3. Indokolás

3.1. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme

Az Alkotmánybíróság több döntésében is akként foglalt állást, hogy „a bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével”.¹

¹ 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]

A Kúria egyrészt azáltal sértette meg Társaságunk tisztességes eljáráshoz való alapjogát, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt alapelvi jelentőségű tételt contra legem értelmezéssel akként értelmezte, hogy az kizárólag a szerződéses jogviszonyban álló feleket terheli, jogosítja, ekként azt a hivatkozott polgári peres eljárásban egyáltalán nem alkalmazta.

A Ptk. 4. § (1) bekezdése a kölcsönös bizalom alapelvét mondja ki. A cselekvési és döntési szabadságot biztosító magánautonómia az egyes magánjogi viszonyokban a kölcsönös bizalom elvével kapja meg végleges tartalmát. Eszerint a polgári jogi jogviszony alanya cselekvéseinek és döntéseinek során a jóhiszeműség és tisztesség követelményei szerint, a másik fél tiszteletben tartásával és vele kölcsönösen együttműködve köteles eljárni (Pfv. IV. 21235/1996. - BH 1997/5. sz. 218.; Gfv. X. 31005/1996. - BH 1997/10. sz. 494.). A magánautonómia és a kölcsönös bizalom elve szorosan összetartoznak, a polgári jog megingathatatlan alappilléreit képezik. A Ptk. 4. § (1) bekezdésében megfogalmazott alapelvben a jóhiszeműség és tisztesség követelménye általánosított (és nem egyedisített) zsinórmértéket fogalmaz meg.

Az együttműködési kötelezettség nem általános cselekvési kötelezettséget jelent, hanem a polgári jogi jogviszonyok alanyainak egymással szembeni kölcsönös figyelmességével kapcsolatos minimum elvárását fejezi ki. Elsősorban a speciális szabályokban nem részletezett értesítési és tájékoztatási követelmények kapcsolódnak ehhez a törvényhelyhez.

Az együttműködési kötelezettség a Ptk. alapelvi jelentőségű tételei körében került elhelyezésre. Mindez azt jelenti, hogy az áthatja valamennyi polgári jogviszonyt, ennek alkalmazásához nem szükséges a felek között kifejezett szerződéses jogviszony létrejötte. Alperes és a [REDACTED] Zrt. (így Társaságunk) között a Ptk. 276. § (1) bekezdése szerinti megtérítési jogviszony állt fenn, amely a Ptk. által szabályozott polgári jogviszony. E körben teljességgel irreleváns, hogy alperes tudott-e erről a jogviszonyról vagy sem (egyebekben az alperes ennek a jogviszonynak a fenállásáról igazolható módon tudott), a jogviszony létrejöttét az alperes tudattartalma nem érinti. Alperest ekként a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési kötelezettség a [REDACTED] rt.-vel szemben is terhelte.

Az alperes lakcím/értesítési cím bejelentési kötelezettsége a Ptk. ezen alapelvi jelentőségű együttműködési kötelezettségéből egyenesen következik. Az együttműködési kötelezettség nem általános cselekvési kötelezettséget jelent, hanem a polgári jogi jogviszonyok alanyainak egymással szembeni kölcsönös figyelmességével kapcsolatos minimum elvárását fejezi ki. Valamennyi kommentár egyöntetűen foglal állást abban a körben, hogy ehhez a jogszabályhelyhez elsősorban a speciális szabályokban nem részletezett értesítési és tájékoztatási követelmények kapcsolódnak.

Tekintettel arra, hogy a [REDACTED] Zrt. és alperes között polgári jogviszony állt fenn, alperest terhelte az együttműködési kötelezettség, melynek része az értesítési és tájékoztatási kötelezettség. A polgári jogviszonyokban a legalapvetőbb minimumkövetelmény, hogy a felek egymással kapcsolatot tudjanak tartani, egymáshoz intézendő nyilatkozataikat közölni tudják a másik féllel. Irreleváns e körben, hogy milyen tartalmú a nyilatkozat, az lehet akár a legjelentéktelenebb részletinformáció vagy akár a jogviszonyt alakító, megszüntető jognyilatkozat is. Ha az egyik fél nem tud a másik féllel kapcsolatba lépni, az teljesen ellehetetleníti a jogviszonyt, a jogok és kötelezettségek teljesítését, ezért kijelenthető, hogy a felek a kapcsolattartásához szükséges információt kölcsönösen kötelesek a másik fél tudomására hozni, ez a fennálló jogviszonyban a minimum elvárhatóság szintje.

A lakcím megváltozása olyan, a fizetési kötelezettség teljesítése szempontjából releváns körülmény, melyről a jogosultnak tudomással kell bírnia. Azonban ezen körülményről való tudomásszerzést nem saját kutató munkája eredményeként kell megszereznie, hanem a kötelezett együttműködési

kötelezettségéből fakadóan, az ő bejelentése alapján. Így alperest terhelte felróhatóság e körben, nem pedig a jogosultakat, alperes felróható magatartására avégett, hogy ne kelljen a jogszerűen fennálló fizetési kötelezettségét teljesítenie, nem hivatkozhat.

Fenti jogi kitekintést követően megállapítható, hogy a Kúria a Polgári Törvénykönyv szellemiségétől, annak alapelveitől teljes mértékben elszakadva, önkényesen úgy döntött, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget contra legem szűk körben alkalmazza, és azt kizárólag szerződéses kapcsolatban álló felek között látja alkalmazhatónak. A Kúria akkor járt volna el helyesen, amennyiben a Ptk. ezen alapelvét az alperes és a [REDACTED] Zrt. között fennálló polgári jogi jogviszonyra is alkalmazza (mely tágabb, mint egy pusztán szerződéses jogviszony), figyelemmel arra, hogy egy polgári per eldöntése során a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. egyik alapelve pedig az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség, amelyhez éppen akkor kellene kifejezetten a bíróságnak nyúlnia, ha egyéb szerződéses szabályt a felek jogviszonyában nem talál a jogvita eldöntése során.

A Kúria ítélete az Alaptörvény 28. cikkében megszabott értelmezési tartományt is egyértelműen megsértette, ezáltal döntése ezen okból is alaptörvény-ellenes. A jogszabályokat a bíróságoknak az Alaptörvényben biztosított kereteken belül kell értelmezniük, azonban álláspontunk szerint a Kúria fent kifejtett contra legem jogértelmezése túlnyúlik egy pusztán jogszabálysértő jogértelmezésen, jogalkalmazáson. Ez nem pusztán a bíró ténybeli vagy jogi tévedése, különösen nem elfogadható egy, a Kúrián, a legfelsőbb bírói fórumon, kifejezetten polgári jogvitában ítélező bírótól az, hogy a Ptk. egyik alapelvét, amit valamennyi létező polgári jogviszonyban alkalmazni kell, csak a felek között kifejezetten fennálló szerződéses jogviszonyra lát alkalmazhatónak. Különös tekintettel arra, hogy Társaságunk az eljárás valamennyi szakaszában, több beadványában is kifejezetten hangsúlyozta, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdése egy olyan alapelvet fogalmaz meg, amely a magánjogi jogviszonyok alapját teremti meg és az valamennyi Ptk. által szabályozott polgári jogviszonyban kötelezően alkalmazandó, nem kizárólag kiegészítő szabályként van jelen. Ez az alapelv nem kizárólag a szerződési jogban alkalmazandó, hanem valamennyi Ptk. által szabályozott polgári jogágot áthat, abban kötelezően alkalmazandó.

Az Alkotmánybíróság több döntésében is kifejtette, hogy ebben a körben az eset összes körülményét kell figyelembe venni, így az Alkotmánybíróság figyelembe veszi a megsértett jogszabály egyértelműségének és pontosságának fokát, a jogszabály értelmezése és alkalmazása tekintetében az ítélező bírót megillető mérlegelési jogkör terjedelmét, valamint a bírói döntésben megjelenő indokolást is.

A Ptk. 4. § (1) bekezdése szerint „A polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve köteles eljárni”. A Ptk. 4. §-a tehát egyértelműen meghatározza, hogy az a polgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során kötelező magatartási elvárás, azaz a kódex egészére vonatkozóan határozza meg a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének módját. Ekként a hivatkozott jogszabályhely nem hagy kételyeket maga után és a bírót megillető mérlegelési jogkör terjedelmét – abban a tekintetben, hogy azt a szerződéses kapcsolatban nem álló felek között is alkalmazni kell – abszolút mértékben kizárja, deklarálja, hogy az valamennyi polgári jogviszonyban alkalmazandó tétel.

A Kúria Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítélete tehát csak formálisan alkalmazta a felek közötti szerződéses rendelkezés hiányában a Ptk. 4. § (1) bekezdését, azonban annak önkényesen és mindenféle megnyugtató jogi indokolás nélkül szűkítő értelmezést tulajdonított, azt egyértelműen contra legem alkalmazta. Az Alaptörvény nem értelmezhető akként, hogy az az eljáró bíróságok számára lehetővé tegye a jogszabályok tetszés szerinti értelmezését, különös tekintettel az olyan helyzetekben, amikor a bíróság egy egyébként mellérendelt jogviszonyt, alá-fölérendelt

jogviszonyként kezelt (utalva itt arra, hogy a Kúria álláspontja szerint Társaságunk követeléskezelőként a gazdaság professzionális szereplője alpereshez képest, ezáltal Társaságunkra Kúria többlet magatartási kötelezettséget telepít).

3.2. Az egyenjogúság elvének megsértése

Másodlagosan hivatkozunk arra is, hogy a Kúria Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítélete az Alaptörvény XV. cikkének (1) bekezdésébe ütközik. Az Alaptörvény XV. cikke a törvény előtti egyenlőség jogát és az államnak abból eredő kötelezettségeit fogalmazza meg. E körben az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy fennáll-e az indítványozó hátrányára eltérő elbánás, és mivel a diszkrimináció szükségképpen valamilyen viszonyrendszerben érvényesül, ezért azt a kérdést is vizsgálni kell, hogy az indítványozó összehasonlítható helyzetben van-e azon személlyel, akihez képest hátrányát állítja. Ezen túlmenően az Alkotmánybíróság vizsgálja, hogy az indítványozó a XV. cikk alapján milyen tartalmú sérelmet állít (a törvény előtti egyenlőség megsértésére hivatkozik vagy arra, hogy valamely védett tulajdonságára tekintettel korlátozták alapjogát). Végül vizsgálni kell, hogy milyen módon igazolható a hátrányos megkülönböztetés.

Társaságunk valóban követeléskezeléssel üzletszerűen foglalkozó gazdasági társaság, azonban Társaságunkra a jogalkotó nem határozott meg speciális szabályokat, speciális eljárási rendet, így a Társaságunk és az alperes között fennálló jogviszonyban nem merül fel speciális, Társaságunkra többletkötelezettséget telepítő jogszabály alkalmazhatósága, kizárólag a Ptk. rendelkezései alapján szükséges a felek közötti jogviszonyt eldönteni. Társaságunk a gazdaságnak ugyanolyan szereplője, mint alperes, ebben a relációban még a fogyasztó-nem fogyasztó közötti különbségtétel sem alkalmazható figyelemmel arra, hogy a perbeli szerződés nem minősült fogyasztói szerződésnek. Figyelemmel tehát arra, hogy Társaságunk és alperes között a Ptk. 276. § (1) bekezdésébe foglalt megtérítési igényből fakadó, a mellérendeltség alapelvein nyugvó polgári jogviszony áll fenn, álláspontunk szerint Társaságunk összehasonlítható helyzetben van alperessel.

Az előző pontban kifejtettek alapján Ptk. 4. § (1) bekezdésében megfogalmazott jóhiszeműség és tisztesség követelménye általánosított és nem egyediesített zsinórmértéket fogalmaz meg. E körben elfogadhatatlan az eljárási bíróságok azon jogértelmezése, mely szerint, kizárólag amiatt, mert Társaságunk követelések vásárlásával üzletszerűen foglalkozó gazdasági társaság, a Ptk. 4. §-át emiatt eltérően kell értelmezni és olyan többletkötelezettségeket telepítettek Társaságunkra, amelyek semmilyen jogszabályi rendelkezésből nem következnek.

A Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglalt általában elvárható magatartás körében a Kúria alperestől semmilyen általában elvárható magatartást nem rögzített, míg Társaságunk szempontjából ítéletében rögzítette „az ilyen helyzetben ésszerű eljárást”, amely a Kúria szerint az alábbiakat jelentette volna:

„Hogy ha a 2016. január 11-én kelt fizetési felszólítás visszaérkezését követően a felperes jogelődje valóban ellenőrizte volna az alperes lakcímét, és a követelést érvényesíteni kívánja, ésszerű, gondos eljárás esetén nyilvánvalóan nem várakozik további két évet, majd értesíti a követelést, hanem nyomban pert indít az alperessel szemben”.²

Habár a Kúria kifejezetten nem jelölte meg a konkrét jogszabályhelyet, azonban az idézett ítéleti rendelkezésből egyértelműen megállapítható, hogy az „ésszerű, gondos eljárás” meghatározása körében a Kúria egyértelműen a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglalt elvárhatósági mércét alkalmazta.

² Támadott ítélet [60] bekezdése

Összefoglalva a fentieket megállapítható, hogy míg a Kúria álláspontja szerint az alperest terhelő Ptk. 4. § (1) bekezdésébe foglalt együttműködési és tájékoztatási kötelezettség nem alkalmazható azon felek között, akik között kifejezett szerződéses jogviszony nem áll fenn, addig a Ptk. 4. § (4) bekezdése – amely szintén a kódex alapelvének tekintendő – mégis alkalmazható szerződéses kapcsolatban nem álló felek között, mégpedig úgy, hogy amíg pénzfizetési kötelezettségét nem teljesítő alperest semmilyen elvárható magatartás (lakcímeinek bejelentése) nem terheli, addig a kötelelem jogosultját olyan többletkötelezettségek terhelik, amelyek semmilyen jogszabályi rendelkezésből nem olvashatók ki.

Leegyszerűsítve, nem lehet az Alaptörvénnyel összhangban állónak tekinteni egy olyan jogerős bírósági ítéletet, amely a felek együttműködési kötelezettségét olyan mértékben lerontja, hogy a kötelelem kötelezettjét egyáltalán ne terhelje semmilyen tájékoztatási kötelezettség a jogosult felé, a jogosult viszont köteles lenne minden egyes levél, tértivevény visszaérkezését követően leellenőrizni a posta jogszabályban meghatározott tevékenységét. A Posta rendelet 25. § (1) bekezdése ugyanis egyértelműen meghatározza, hogy az egyes postai jelzések pontosan milyen tartalommal bírnak, annak valamennyi gazdasági résztvevő számára – legyen az akár természetes személy, akár „professzionális gazdasági társaság” – azonos jelentéssel kell, hogy bírniuk, így a Kúria ezen jogszabályhely vonatkozásában is megsértette az egyenlő elbánás követelményét. A Kúria álláspontja szerint ugyanazon postai „nem kereste” jelzés eltérő tartalmat hordoz attól függően, hogy a kötelezett mikor és milyen lakcímet jelentett be a nyilvántartó hatóságnál, a „nem kereste” postai jelzéssel ellátott küldemény természetes személyhez vagy követeléskezeléssel üzletszerűen foglalkozó gazdasági társasághoz érkezik-e vissza.

Hangsúlyozzuk a hátrányos megkülönböztetés körében azt is, hogy a kötelezett felszólítása a fizetésre egy, a Ptk. szerint abszolút megengedett jognyilatkozat, amelyhez a régi Ptk. egyebekben az elévülés megszakadásának joghatását fűzi. Mindezek alapján nem jogszerűtlen az a jogosulti magatartás, hogy a kötelezettet az elévülés megszakítása érdekében a teljesítésre felszólítja. Jogszerűtlen azonban a jogosultat emiatt hátrányos helyzetbe hozni, és a követelése érvényesítésének lehetőségétől megfosztani, pusztán azért, mert a kötelelem kötelezettjét semmilyen elvárható magatartás tanúsítása nem terheli az eljáró bíróság álláspontja szerint. A Kúria abszolút elfogadhatónak és jogszerűnek ítélték meg alperes teljes passzivitását, azaz azt, hogy alperes sem a címen, sem utóbb a postahivatalban nem vette át a részére címzett levelet, illetve lakcímeinek megváltozását sem a jogviszonyban a másik féllel, sem a postai szolgáltatóval nem közölte, fizetési kötelezettségét nem is teljesítette, csupán megvárta az elévülési idő elteltét.

3.3. A hatalommegosztás elvének megsértése

Álláspontunk szerint a Kúria továbbá megsértette az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény T) cikk (1)-(2) bekezdését is az alábbiak szerint.

A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik: megkülönböztetjük a törvényhozó-, végrehajtó-, valamint bírói hatalmat. Magyarországon a bíróságok kizárólag igazságszolgáltató tevékenységet látnak el, a jogalkotásban szerepet nem kaptak.

Mint ahogyan azt az előző pontban kifejtettük a követeléskezelőkre nem vonatkozik speciális jogszabály, ilyen megalkotására mindeztidáig nem került sor, így teljességgel érthetetlen számunkra, hogy a Kúria miért alkalmazott szigorúbb szabályokat Társaságunkkal szemben az „ésszerű, gondos eljárás” keretében, mint a kötelelem kötelezettjével, egy természetes személlyel szemben.

A Kúria által meghatározott, az előző pontban kifejtett „ésszerű és gondos eljárás” ítéletben történő deklarációjával és bírósági ítélet alapjaként való elfogadásával a Kúria gyakorlatilag jogot alkotott, ezáltal megsértette a hatalommegosztás elvét, és az Alaptörvény azon rendelkezését, amely meghatározza, hogy általánosan kötelező magatartási szabályt kizárólag az Alaptörvényben meghatározott, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv hozhat létre (a bíróság nem tekintendő ilyenek). A Kúria továbbá kiegészítette az Alaptörvény azon rendelkezését is, hogy milyen jogalkotási aktusok minősülnek jogszabályoknak, ítéletét ezáltal jogszabályi szintre emelve.

Ezúton nyilatkozunk, hogy a rendes jogorvoslati lehetőségeinket kimerítettük, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezéssel éltünk, mely fellebbezést a másodfokú bíróság elutasította. Társaságunk ezt követően rendkívüli perorvoslati jogát is igénybevéve, felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriánál, mely eljárás keretében született meg a jelen alkotmányjogi panasszal támadott alaptörvény-ellenes ítélet.

Nyilatkozunk továbbá, hogy perújítási eljárás, mint rendkívüli jogorvoslat nincs folyamatban, annak törvényi feltételei nem állnak fenn. A támadott bírói döntés tehát az eljárást véglegesen, érdemben és a perjogi szabályok szerint lezárta.

Jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntést, a Kúria Gfv.VI.30.359/2021/3. számú ítéletét Társaságunk elektronikus kézbesítés útján 2022. augusztus 19. napján vette át, így az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidő megtartásra került.

Az Abtv. 27. § alapján az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés Alaptörvényben biztosított jogát sérti. Jelen alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés Társaságunk jogait és érdekeit súlyosan sérti, azt érinti, tekintettel arra, hogy az alapul szolgáló polgári peres eljárásban Társaságunk félként, felperesként jelent meg. A súlyosan alaptörvény-ellenes, jogerős bírósági döntés számunkra kedvezőtlen ítélt dolgot eredményezett, melynek eredményeként Társaságunk a jövőben alperessel szemben további igényt nem érvényesíthet.

Nyilatkozunk továbbá, hogy nem kezdeményeztük a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírói ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Budapest, 2022. október 14.

Tisztelettel:

DEFACTORING Zrt. Indítványozó
dr. Pék Edina Csilla kamarai jogtanácsos

Mellékletek:

- jogi képviselő meghatalmazása (1. sz.)
- érintettséget alátámasztó dokumentumok (2. sz.)
- adatvédelmi jognyilatkozat (3. sz.)